

opusdei.org

Joosepi töökojas

„Joosepi töö ei olnud enesetõestamine, kuigi pühendumine viljakale elule tegi temast küpse, jõulise isiksuse.” Püha Josemaría pidas seda jutlust püha Joosepi pühal, 19. märtsil 1963.

01.05.2020

Kogu Kirik tunnistab Joosepit oma kaitsja ja patroonina. Temast on räägitud sajandeid ja rõhutatud tema elu erinevaid külgi, mis näitavad teda alati ustavana ülesandele, mille Jumal oli talle usaldanud. Seepärast

on juba aastaid mulle meeldinud
teda kutsuda armastusväärse
nimega: *meie Isa ja Isand*.

Püha Joosep on tõesti Isa ja Isand, kes
kaitseb ja saadab maisel teel neid,
kes teda austavad, nagu ta kaitses ja
saatis Jeesust, kui see kasvas ja
meheks sirgus. Temaga suheldes me
avastame, et püha Joosep on ka
siseelu õpetaja, sest ta õpetab meid
tundma Jeesust, elama koos Temaga
ning tundma ennast Jumala
perekonna liikmena. Püha Joosep
annab meile neid õppetunde sellena,
kes ta oli – tavaline inimene,
perekonnaisa, tööline, kes teenis
elatist oma käte tööga. Ja selles töös
on meie jaoks ka tähendus, mis on
mõtiskluste ja rõõmu allikaks.

Täna tema päeva pühitsedes tahan
silme ette manada tema kuju,
tuletades meelde, mida temast räägib
Evangeelium, et nii paremini
avastada seda, mida Jumal püha

Maarja abikaasa lihtsa elu kaudu
meile edasi annab.

Püha Joosepi kuju Evangeeliumis

Nii püha Matteus kui ka püha Luukas
räägivad pühast Joosepist kui
mehest, kes pärineb kuulsast
sugupuust – Iisraeli kuningate
Taaveti ja Saalomoni omast. Selle
pärimise üksikasjad on ajaloolises
mõttes pisut segased: me ei tea,
kummast neist kahest sugupuust,
millest räägivad evangelistid,
pärib Maarja – Jeesuse lihalik Ema
– ja millisest püha Joosep, kes oli
juudi seaduste järgi Tema isa. Me ei
tea, kas püha Joosepi sünnilinn oli
Petlemm, kuhu ta läks end kirja
panema, või Naatsaret, kus ta elas ja
töötas.

Seevastu teame, et ta ei olnud rikas
inimene – ta oli tööline nagu miljonid
inimesed kogu maailmas. Ta pidas
sedasama väsitavat ja
tagasihoidlikku ametit, mille Jumal

oli endale valinud, kui Ta võttis meie kuju ja tahtis kolmkümmend aastat elada kui üks meie seast.

Pühakiri ütleb, et Joosep oli käsitöoline. Mitmed kirikuisad lisavad, et ta oli puusepp. Püha Justinianus kinnitab Jeesuse tööelust rääkides, et ta tegi atru ja ikkeid. Võib-olla neile sõnadele tuginedes järeldab püha Isidorus Sevillast, et Joosep oli sepp. Igal juhul oli ta tööline, kes oli oma kaaslinlaste teenistuses ja kelle käteosavus oli aastatepikkuse töö ja higi vili.

Evangeeliumide jutustustest kerkib esile Joosepi tugev isiksus: ühelgi hetkel ei kujutata teda kui elukartlikku ja hirmunud meest. Vastupidi – probleemidega silmitsi seistes oskas ta, rasketest olukordadest välja tulla ning oli vastutus- ja algatusvõimeline ülesannete puhul, mis talle usaldati.

Ma ei ole nõus püha Joosepi klassikalise ikonograafiaga, mis kujutab teda vana mehena, kuigi see on tehtud hea kavatsusega rõhutada Maarja igavest neitsilikkust. Mina kujutan teda ette noorena, tugevana, võib-olla mõne aasta vanemana kui püha Maarja, kuid parimas eas ja täis füüsilist jõudu.

Et elada kõlbelise puhtuse vooruses ei ole vaja oodata vanadust või jõu kadumist. Puhtus sünnib armastusest, ja puhta armastuse jaoks ei ole nooruse jõud ja rõõm takistused. Püha Joosepi süda ja keha olid noored, kui ta Maarjaga abielu sõlmis, kui ta sai teada tema jumalikust emadusest, kui ta elas Maarja kõrval, austades puutumatumust, mida Jumal tahtis maailmale anda kui ühe märgi Tema inimeste keskele tulekust. Kes ei ole võimeline sellist armastust mõistma, see teab väga vähe tõelisest

armastusest ega tunne üldse puhtuse kristlikku tähendust.

Niisiis oli Joosep Galilea käsitöoline, mees nagu iga teine. Mida võis elu pakkuda ühele Naatsareti-taolise tähtsusetu küla elanikule? Ainult tööd, päev päeva järel ja ikka samasuguse pingutusega. Ja päeva lõppedes väikest vaest kodu, et koguda jõudu ja järgmisel päeval jälle tööd alustada.

Kuid Joosepi nimi tähendab heebrea keeles *Jumal lisab juurde*. Jumal lisab nende pühale elule, kes Tema tahet täidavad, mõõtmatu ulatuse: ja see on see, mis on tähtis, see, mis kõigele väärtuse annab, see, mis on jumalik. Jumal lisas püha Joosepi alandlikule ja pühale elule, kui te lubate nii öelda, Neitsi Maarja ja meie Issanda Jeesuse elu. Jumalat ei saa suuremeelsuses kunagi ületada. Joosep võis enda omadeks pidada sõnu, mida lausus püha Maarja, tema

abikaasa: *Quia fecit mihi magna qui potens est* – mulle on suuri asju teinud Vägev, *quia respexit humilitatem* – sest Ta on vaadanud oma teenija madaluse peale.

Joosep oli tõesti tavaline mees, kellele Jumal usaldas suuri asju teha. Ta oskas kõiki sündmusi, millest koosnes tema elu, vastu võtta nii, nagu Jumal temalt ootas. Seepärast kiidab Pühakiri Joosepit, öeldes, et ta *oli õiglane*. Ja heebrea keeles tähendab õiglane vaga, laitmatut Jumala teenrit, Jumala tahte täitjat,¹⁴² teinekord tähendab see aga headust ja armastusväärsust ligimese vastu. Ühesõnaga, õiglane on see, kes armastab Jumalat ja näitab seda armastust, pidades kinni Tema käskudest ja andes kogu oma elu vendade, teiste inimeste teenistusse.

Joosepi usk, armastus ja lootus

Õiglus ei ole pelgalt käsule allumine. Õiglus peab sündima seestpoolt, ta

peab olema sügav, elav, sest *õige elab oma usust*. Elada usust! Need sõnad, mis olid hiljem nii tihti apostel Paulusele mõtisklusteemaks, viis püha Joosep täielikult täide. Ta ei täida Jumala tahtet rutiinselt ega välispidiselt, vaid vahetult ja sügavuti. Seadus, mida täitsid kõik tõsiusklikud juudid, ei olnud tema jaoks lihtsalt koodeks ega külm käskude kogumik, vaid elava Jumala tahte väljendamine. Seepärast sai ta tunda ära Issanda hääle, kui see talle end ootamatult ja hämmastavalt avaldas.

Püha Joosepi elu oli lihtne, kuid mitte kerge. Pärast ängistavaid hetki saab ta teada, et Maarja Poja on eostanud Püha Vaim. Ja see Laps, Jumala Poeg ja Taaveti lihane järeltulija sünnib laudas. Inglise tähistavad Tema sündimist ja kaugete maade suurmehed tulevad Teda kummardama, kuid Juuda kuningas soovib Ta surma ja on vaja põgeneda.

Jumala Poeg on väliselt kaitsetu laps, kes asub elama Egiptusesse.

Evangeeliumis neist stseenidest jutustades tõstab püha Matteus pidevalt esile Joosepi ustavust – ta täidab kõhklematult Jumala käske, kuigi vahel võib nende mõtte talle tunduda ebaselge või ei näe ta nende seost Jumala ülejäänud plaanidega.

Paljudel juhtudel on kirikuisad ja vaimulikud kirjanikud rõhutanud püha Joosepi usu tugevust. Vihjates ingli sõnadele, mis käsivad tal Heroodese eest Egiptusesse põgeneda, ütleb Johannes Chrysostomos: „Seda kuuldes Joosep ei ehmatanud ega öelnud: „See on mulle arusaamatu! Sellest pole kaua aega tagasi, kui sa ise mulle teada andsid, et Ta päästab oma rahva, ja nüüd ei saa Ta iseennastki päästa, vaid me peame põgenema, asuma teele ja võtma ette pika vaevalise reisi, mis on vastupidine sinu

lubadusele.” Joosep ei arutle selliselt, sest ta on ustav mees. Samuti ei küsi ta tagasituleku aega, kuigi ingel oli selle jätnud lahtiseks, öeldes: „Jää siia, Egiptusesse, kuni ma sulle ütlen.” Ometi ei tee ta sellepärast endale olukorda raskemaks, vaid kuuletub ja usub ning talub rõõmsalt kõiki katsumusi.”

Joosepi usk ei kõigu, tema kuulekus on alati täpne ja kiire. Mõistmaks paremini õppetundi, mille püha Joosep meile siin annab, on hea arvesse võtta, et tema usk on viljakas ja tema kuulekus ei sarnane selle kuulekusega, kes laseb end sündmustel tõugata. Sest kristlik usk on kõige suuremas vastuolus mugandumise, passiivsuse ja sisemise inertsiga.

Joosep annab end jäägitult Jumala kätte, kuid kunagi ei keelata tal sündmuste üle järele mõtlemist, ja nii saab ta Issandalt arusaamist

Jumala töödest sel määral, et see moodustab tõelise tarkuse. Niiviisi õpib ta vähehaaval mõistma, et üleloomulikud plaanid on omavahel jumalikult seotud ning mõnikord vastuolus inimeste plaanidega.

Elu erinevates olukordades ei loobu Joosep mõtlemast ega jäta maha vastutustunnet. Vastupidi – ta paneb kogu oma inimliku kogemuse usu teenistusse. Kui ta Egiptusest tagasi pöördub, kuuleb ta, et Juudamaal valitseb Arhelaos oma isa Heroodese järel ja ta kardab sinna minna. Ta on õppinud tegutsema Jumala plaani kohaselt, ja otsekui kinnituseks, et etteaimatav on Jumala tahe, saab ta tunnusmärgi Galileasse tagasi minna.

Selline oli püha Joosepi usk: täielik, usaldav, terviklik ning väljendub tegusalt allumises Jumala tahtele ja mõistuspärasel kuulekuses. Ja usuga koos on ka armastus. Tema usk

ühineb armastusega – armastusega Jumala vastu, kes täidab Aabrahamile, Jakobile ja Moosesele antud lubadused, abikaasa armastusega Maarja vastu ning isaliku armastusega Jeesuse vastu. Usk ja armastus koos lootusega suures ülesandes, mille Jumal ka teda, Galilea puuseppa, kasutades oli maailmas ette võtnud – inimeste lunastamises.

Usk, lootus, armastus – need on püha Joosepi ja kogu kristliku elu teljed. Püha Joosepi andumine näib olevat kokku põimunud ustavast armastust, armastavast usust ja usaldavast lootusest. Seepärast on tema püha paras hetk selleks, et me kõik uuendaksime oma pühendumist kristlikule kutsumusele, mille Issand meist igäühele on andnud.

Kui tahetakse siiralt elada usus, lootuses ja armastuses, siis ei tähenda meie pühendumuse

uuendamine seda, et me võtame uuesti kasutusele selle, mis oli hooletusse jäänud. Kui on usku, lootust ja armastust, siis on uuenemine – vaatamata oma vigadele, langemistele ja nõrkustele – Jumala hoole all püsimine, ustavuse kinnitamine. Pühendumuse uuendamine on, ma kordan, ustavus sellele, mida Issand meilt tahab – armastamisele tegudega.

Armastusele on omased kindlad avaldusvormid. Mõnikord räägitakse armastusest nii, nagu oleks see eneserahuldamise impulss või lihtne vahend oma isiksuse isekaks täiendamiseks. See ei ole nii: tõeline armastus on enesest väljapoole minemine, eneseandmine. Armastus toob rõõmu, kuid see on rõõm, millel on ristikujulised juured. Kuni me oleme maa peal ega ole veel jõudnud tulevase elu täiuseni, ei saa olla tõelist armastust ilma ohvri ja kannatuse kogemusega. See kannatus

on maitsev, armastusväärne, sügava rõõmu allikas, kuid ometi tõeline kannatus, sest see eeldab isekuse võitmist ja Armastusest reegli tegemist kõigis meie tegevustes.

Armastusteod on alati suured, kuigi tegemist võib olla näiliselt väikeste asjadega. Jumal on tulnud meie, vaeste inimolendite juurde ja öelnud, et Ta armastab meid: *Deliciae meae cum filiis hominum* – tundsin rõõmu inimlastest. Issand õpetab meile, et kõik on tähtis: need teod, mida meie inimsilmad eralisteks peavad, või need, mida me eriti ei hinda. Miski ei lähe kaotsi. Jumal ei põlga ühtegi inimest. Taevasest kuningriigist on kutsutud osa saama kõik – igaüks oma kutsumuse järgi: kodus, ametialal, seisuse- ja kodanikukohuseid täites või oma õigusi rakendades.

Seda õpetab meile püha Joosepi elu: lihtne, tavaline ja igapäevane, aastad

täis ühesugust tööd, näiliselt üksluised päevad järjestikku reas. Sellele olen mõelnud palju kordi, mõtiskledes püha Joosepi elu üle, ja see on üks põhjuseid, miks ma tema vastu erilist kiindumust tunnen.

Kui Püha Isa Johannes XXIII Vatikani II Kirikukogu esimese istungi lõpukõnes möödunud aasta 8. detsembril kuulutas, et missakaaanonis peab nimetama püha Joosepi nime, helistas üks kõrge kirikutegelane mulle kohe, et öelda: „*Rallegramenti!* – Õnnitlen! Seda teadet kuuldes mõtlesin kohe teie peale, rõõmule, mida see teile peaks tooma.” Ja nii ka oli, sest kirikukogu istungil, mis esindab tervet Pühas Vaimus ühinenud Kirikut, anti püha Joosepi elule tohutu üleloomulik väärtus – väärtus, mis oli Jumala ees tehtud lihtsal tööl, täites täielikult Jumala tahet.

Töö pühitsemine, iseenda pühitsemine töös, pühitsemine tööga

Kirjeldades vaimsust, mis on ühingul, millele olen pühendanud oma elu – Opus Dei'l, olen öelnud, et see tugineb igapäevasele tööle, *ametialasele tööle* nagu oma tugipostile maailma keskel. Jumalik kutsumus annab meile missiooni, kutsub meid osalema Kiriku ainulaadses ülesandes, et anda tunnistust Kristusest inimeste ees, kes on sellised nagu meie, ja tõmbaks sedasi kõik Jumala poole.

Kutsumus süütab valguse, mis laseb meil ära tunda olemasolu mõtte. See on veendumus koos usuvalgusega meie maise olemasolu põhjusest. Meie elu, olevik, minevik ja see, mis tuleb, saab uue reljeefi ja sügavuse, mida me enne ei aimanudki. Kõik sündmused ja juhtumised saavad nüüd oma õige koha: me mõistame,

kuhu Issand tahab meid juhtida ja tunneme end meile usaldatud ülesandest kaasa kistuna.

Jumal tõmbab meid välja teadmatuse pimedusest, meie ebakindlast rännakust ajaloo juhuste keskel, ja Ta kutsub meid valjul häälel, nagu Ta ühel päeval Peetrust ja Andreast hüüdis: *Venite post me et faciam vos fieri piscatores hominum* – järgnege mulle ja ma teen teist inimesepüüdjad, milline ka ei oleks meie koht siin maailmas.

Kes elab usus, see võib kohata raskusi ja võitlust, valu ja isegi kibedust, kuid mitte kunagi julgusetust ega ängis tust, sest ta teab, et ta elu on kasulik, ta teab, miks ta on maa peale sündinud. *Ego sum lux mundi, qui sequitur me non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitae* – „Mina olen maailma valgus,” kinnitas Kristus. „Kes

järgneb mulle, ei käi pimeduses, vaid tal on elu valgus.”

Jumala valguse ärateenimiseks peab armastama, peab olema alandlik, et tunda ära vajadust saada päästetud ja ütleva koos Peetrusega: *Issand, kelle juurde me peaksime minema? Sinul on igavese elu sõnad, ja me oleme uskunud ning ära tundnud, et sina oled Jumala Poeg.* Kui me tõepoolest nii käitume, kui me lubame Jumala kutsel südamesse tungida, siis võime ka tõeliselt öelda, et me ei käi pimeduses, sest teispool meie vaevasid ja puuduseid särab Jumala valgus nii, nagu päike särab tormi taga.

Usk ja kristlik kutsumus mõjutavad kogu meie olemas olu, mitte ainult selle üht osa. Suhted Jumalaga on igal juhul eneseandmise suhted ning neil on terviklikkuse tähendus. Usuinimene vaatleb kõike, mis

haarab inimese elu, uue pilguga – mille talle on andnud Jumal.

Teie, kes te täna koos minuga Püha Joosepi suurpüha tähistate, olete kõik erinevate elukutsetega, moodustate erinevaid perekondi, kuulute eri rahvuste ja rasside hulka ning räägite erinevaid keeli. Te olete õppinud hariduskeskuste loengusaalides või töötubades ja büroodes, te olete oma ametis töötanud aastaid, olete kaaslastega loonud ametialaseid ja isiklikke suhteid, olete osalenud oma ettevõtete ja ühiskonna ühiste probleemide lahendamisel.

Hästi, ma meenutan teile veel kord, et kõik see ei ole Jumala plaanidele võõras. Teie inimlik kutsumus on osa – ja tähtis osa – teie jumalikust kutsumusest. See on põhjus, miks te peate end pühitsema, aidates samal ajal end pühitseda teistel, teiega võrdsetel, pühitsedes just oma tööd

ja ümbruskonda – elukutset või ametit, mis täidab teie päevad, mis annab teie isiksusele iseloomuliku näo, mis on maailmas teie olemise viis – teie kodu, perekond, rahvus, mille liikmena te olete sündinud ja mida te armastate.

Siin maa peal on töö inimese elu lahutamatu osa. Koos sellega käivad kaasas pingutus, väsimus, tüdi mus – pii na ja võitluse ilmingud, mis on osa meie inime seks olemisest ning patu ja lunastamisvajaduse märgid. Kuid iseenesest ei ole töö vaev ega needus või karistus. Need, kes seda ütlevad, ei ole korralikult Pühakirja lugenud.

Meil, kristlastel, on aeg kõva häälega teda anda, et töö on Jumala and ja et pole mingit mõtet jagada inimesi eri kategooriatesse vastavalt töö iseloomule, pidades ühtesid ülesandeid õilsamateks kui teisi. Töö, kõik tööd on inimese väarikuse,

loodu üle valitsemise tõendus. See on isikliku arenemise võimalus. See on side, mis liidab meid teistega, allikas, kust ammutame vahendeid perekonna ülalpidamiseks, viis, mis aitab parandada meie ühiskonna heaolu ja kogu inimkonna arengut.

Kristlase jaoks omandavad need perspektiivid pikemad ja laiemad mõõtmed, sest töö on otsekui osavõtmine Jumala loomingust. Kui Ta inimest luues teda õnnistas, ütles ta: *Olge viljakad ja teid saagu palju, täitke maa ja alistage see enestele; ja valitsege kalade üle meres, lindude üle taeva all ja kõigi loomade üle, kes maa peal liiguvad!* Sestpeale kui Kristus selle enda peale võttis, on töö meile nagu lunastatud ja lunastav reaalsus – see pole üksnes keskkond, kus inimene elab, vaid pühaduse vahend ja tee, pühitsev ja pühitsetud tegelikkus.

Seepärast on hea meeles pidada, et töö väarikus 48 põhineb Armastusel. Inimese suur privileeg on võime armastada, ületades niikõik üürikese ja mööduva. Ta saab armastada teisi olendeid, öelda *sina* ja *mina*, täis mõtet. Ja ta võib armastada Jumalat, kes avab meile taevaväravad, mis teeb meid Tema pereliikmeteks, mis lubab Temaga *sina* peal olla, nelja silma all rääkida.

Seetõttu ei tohi inimene end piirata tootmisega, objek tide ehitamisega. Töö sünnib armastusest, näitab armastust ja suundub armastuse poole. Me ei tunne Jumalat mitte ainult looduse vaatamängu läbi, vaid ka meie oma töökogemuse, oma pingutuse tõttu. Nõnda on töö palve, tänupalve, sest me teame, et Jumal on meid maa peale pannud, Ta armastab meid ning me oleme Tema töötuste pärijad. On tõsi, et Ta ütleb meile: *Kas te nüüd sööte või joote või*

*teete midagi muud – tehke seda
Jumala austamiseks!*

Erialane töö on samuti apostolaat, võimalus kohtuda teiste inimestega, et neile näidata Kristust ja viia neid Jumal Isa juurde armastuste läbi, mida Püha Vaim hingedesse valab. Näpunäidete hulgast, mida püha Paulus efeslastele jagab, kuidas nende pöördumine, kutse kristlusele peaks mõjutama nende elu, leiame muu hulgas järgmise: *Kes seni varastas, ärgu varastagu enam, selle asemel tehku tööd oma kätega, teenides ausalt elatist, et tal oleks jagada sellele, kellel on puudus.*

Inimestel on vaja maa leiba, mis neid ülal hoiab, ja samuti ka taevast leiba, mis valgustab ja annab soojust nende südamele. Oma töös, kasutades võimalusi, mida see pakub, te saate ja peate vestlustes ja suhtlemises seda apostellikku käsku ellu viima.

Kui me selles vaimus töötame, siis saab meie elust kesk maist piiratust taevase auhiilguse ning Jumala ja pühakutega üksolemise eelmaik, milles valitseb üksnes armastus, eneseandmine, truudus, sõprus ja rõõm. Teie tavaline igapäevane töö annab ainese – tõelise, tiheda ja tugeva –, et elada kristlikult, viia ellu arm, mis tuleb meile Kristuselt.

Teie tööga, mis on tehtud Jumala ees, kaasnevad usk, lootus ja armastus. Intsidendid, suhted ja probleemid, mida teie töö kaasa toob, annavad toitu teie palvetele. Teie pingutused igapäevaste töödega edasi liikumiseks on võimalus kanda risti, mis on kristlasele oluline. Teie kogemus nõrkusest, ebaõnnestumistest, mis on inimlikes pingutustes alati olemas, teeb meid realistlikumaks, alandlikumaks, mõistvamaks teiste suhtes. Edu ja rõõm annavad meile tänutunde ja

mõtte, et me ei ela ainult endale, vaid teiste ja Jumala teenimiseks.

Teenida, et kasulik olla

Sel viisil käitumiseks, oma elukutse pühitsemiseks peab 50 eelkõige töötama hästi, inimliku ja üleloomuliku tõsidusega.

Vastukaaluks tahan nüüd teile meelde tuletada, mida jutustab üks vanadest apogrüüfilistest evangeeliumidest: *Jeesuse isa, kes oli puusepp, tegi atru ja ikkeid. Ükskord – jätkab jutustus – anti talle teha voodi kõrgest seisusest inimesele.* Kuid juhtus, et üks baldahhiinipost tuli lühem kui teine ja Joosep ei teadnud, mida teha. Siis ütles Jeesuslaps oma isale: „Pane kaks puulauda kõrvuti maha.” Joosep tegigi nii. Jeesus läks teise otsa, võttis lühema laua ja venitas selle sama pikaks kui oli teine. Tema isa Joosep oli täis hämmeldust seda imet nähes, võttis Lapse sülle ja kattis ta suudlustega,

öeldes: „Kui õnnelik ma olen, et Jumal mulle selle Lapse andis!”

Joosep ei pidanuks selle eest Jumalat tänama, sest tavaliselt ta nii ei töötanud. Ta ei olnud kergete ja *imeliste* lahenduste otsija, vaid kannatlikkuse ja pingutuste inimene, ning kui vaja, siis leidlik inimene. Kristlane teab, et Jumal teeb imesid, et Ta on neid teinud sajandeid ning jätkab nende tegemist veel praegugi, sest *non est abbreviata manus Domini* – Issanda käsi ei ole lühike, Jumala vägi ei ole vähenenud.

Kuid imed on Jumala päästva väe avaldus, mitte meie võimetuse parandamise ega meile mugavuse andmise vahend. Ime, mida Issand teilt palub, on püsivus teie kristlikus ja jumalikus kutsumuses, igapäevase töö pühitsemises; ime muuta igapäevane proosa kangelasluuleks armastusega, mille te oma tavalistesse tegevustesse panete.

Seda ootab meilt Jumal – et me oleksime vastutustundlikud, apostellikult innukad, oma ametis pädevad hinged.

Seepärast pakun teie töö motoks: *teenida, et kasulik olla*. Sest selleks, et midagi teha, peab esiteks teadma, kuidas alustatu lõpule viia. Ma ei usu selle inimese kavatsuste õigsusesse, kes ei pinguta, et saavutada vajalikke oskusi, eesmärgiga kohusetundlikult täita talle usaldatud ülesandeid.

Soovist head teha ei piisa, on vaja osata seda teha. Ja kui me seda tõesti tahame, siis väljendub see soov tegutsemises niimoodi, et viia asjad *lõpule* inimliku täiuslikkusega.

Kuid ka see inimlik teenimine, see võime, mida me saame nimetada tehnikaks, see oskus pidada oma ametit olid tunnusjooned, mis iseloomustasid enim püha Joosepi tööd ja peaksid olema omased kõigile kristlastele: teenimisvaim, soov

töötada teiste inimeste hüvanguks. Joosepi töö ei olnud enesetõestamine, kuigi pühendumine viljakale elule tegi temast küpse, jõulise isiksuse. Püha Joosep töötas teadmisega, et ta täidab Jumala tahet, mõeldes oma perekonna, Jeesuse ja Maarja heaolule ning pidades meeles kõiki elanikke väikeses Naatsareti linnas.

Naatsaretis oli Joosep üks väheseid käsitöölisi, kui mitte ainuke. Tõenäoliselt puusepp. Kuid nagu tavaliselt juhtub väikestes külades, oskas ta teha ka muid töid: panna uuesti käima rikkiläinud veski või parandada vastu talve katusepragusid. Tänu hoolsale tööle oskas Joosep kahtlemata lahendada paljude probleeme. Tema amet oli teenimiseks, et teha meeldivaks küla teiste perede elu, ja sellega kaasnes alati naeratus, sõbralik sõna, just nagu möödaminnes tehtud tähelepanek, mis andis tagasi usu ja rõõmu sellele, kes oli neid kaotamas.

Mõnikord, kui tegemist oli temast vaesemate inimestega, töötas Joosep vaid pisku raha eest: see jättis teisele rahulolutunde, et ta on maksnud. Tavaliselt küsis Joosep mõistlikku tasu, ei rohkem ega vähem. Ta oskas küsida seda, mida talle õiglaselt võlgneti – juba ustavus Jumalale ei lubanud keelduda õigustest, mis tegelikultolid kohustused: püha Joosep küsis õiglast tasu, sest oma tööga pidi ta ülal pidama perekonda, mille Jumal tema kätte oli usaldanud.

Oma õiguste nõudmine ei pea olema isekuse ja individualismi vili. See ei armasta õiglust, kui ta ei taha näha, et see seatakse jalule teiste elus. Samamoodi pole õige sulguda religioossuse mugavusse, unustades teiste vajadused. See, kes tahab olla Jumala silmis õiglane, püüab teha ka nii, et õiglus valitseks inimeste vahel. Ja mitte ainult seepärast, et ei määritaks Jumala nime, vaid seepärast, et kristlaseks olemine

tähendab võtta enda kanda kõik üllad püüdlused, mis inimeses leiduvad. Parafraseerides püha apostel Johannese tuntud teksti, võib öelda: see, kes kinnitab, et on Jumala vastu õiglane, kuid ei ole õiglane teiste inimeste vastu, valetab ning tõde ei ela temas.

Nagu kõik kristlased, kes sel ajal elasid, võtsin liigutatult ja rõõmsalt vastu otsuse tähistada püha Joosepi, Töömehe, liturgilist püha. See püha annab tööle jumaliku väärtuse näitab, kuidas Kirik oma aktiivses ja avalikus elus kordab Evangeeliumi keskseid tõdesid, sest Jumal tahab, et nende üle mõtiskletaks, eriti meie ajastul.

Sel teemal oleme teistel puhkudel juba palju rääkinud, kuid lubage mul veelkord rõhutada püha Joosepi elu loomulikkust ja lihtsust. Ta ei hoidnud naabritest eemale ega

püstitanud mõttetuud barjääre
nendega suheldes.

Seepärast ei meeldi mulle rääkida
katoliku töölistest, katoliku
inseneridest, katoliku arstidest ja nii
edasi – kuigi mõnedel hetkedel või
olukordades võib see olla sobiv –,
nagu oleks tegemist erilise liigiga
sama soo hulgas, nagu oleksid
katoliiklased teistest eraldi seisev
grupp kristlaste ja kogu ülejäänud
inimkonna hulgas. Ma pean lugu
vastupidisest arvamusest, sest arvan,
et palju õigem on rääkida töölistest,
kes on katoliiklased või
katoliiklastest, kes on töölised;
inseneridest, kes on katoliiklased või
katoliiklastest, kes on insenerid. Sest
usklik inimene, kel on vaimne,
tehniline või käsitsitööd nõudev
amet, on ja tunneb end teistega
seotuna; ta on teistega võrdne,
samade õiguste ja kohustustega,
tunneb sama soovi paremaks saada,
sama indu astuda vastu ühistele

probleemidele ja leida neile lahendus.

Kõike seda omaks võttes oskab katoliiklane teha oma igapäevaelust usu, lootuse ja armastuse tunnistuse. Lihtsa, tavalise tunnistuse, ilma vajaduseta seda silmatorkavalt välja näidata, rõhutades – oma eluga – Kiriku pidevat olemasolu maailmas, kuna kõik katoliiklased on ise Kirik, sest nad on täieõiguslikud Jumala ainsa rahva liikmed.

Joosepi suhtlemine Jeesusega

Juba mõnda aega meeldib mulle lugeda liigutavat palvet püha Joosepi poole, mida Kirik ise enne Missat loetavate palvete seas meile soovitab: Joosep, õnnis ja õnnelik mees, kellele oli antud näha ja kuulda Jumalat, keda mitmed kuningad tahtsid näha ja kuulda, kuid ei näinud ega kuulnud, ja mitte ainult Teda näha ja kuulda, vaid Teda sülle võtta, suudelda, riietada ja valvata, palu

meie eest. See palve aitab meil minna viimase teema juurde, mida ma täna käsitlen: Joosepi südamlik suhtlemine Jeesusega.

Pühale Joosepile oli Jeesuse elu pidev enda isikliku kutsumuse avastamine. Meile meenuvad kõigepealt esimesed aastad, täis näiliselt vastuolulisi olukordi: ülistamine ja põgenemine, Kuningate majesteetlikkus ja sõime vaesus, inglite laul ja inimeste vaikimine. Kui saabus aeg esitleda Jeesuslast templis, näeb Joosep, kelle tagasihoidlik ohvriand oli turteltuvide paar, kuidas Siimeon ja Hanna kuulutavad Jeesuse Messiaks. *Jeesuse isa ja ema panid seda imeks, mida Tema kohta räägiti*, ütleb püha Luukas. Hiljem, kui Jeesus Maarja ja Joosepi teadmata templisse läheb ja nad leiavad Ta pärast kolmepäevast otsimist, jutustab seesama apostel, et nad olid *Teda nähes jahmunud*.

Joosep on üllatunud ja jahmunud. Jumal avaldab talle oma plaanid ja ta püüab neid mõista. Kõik, kes tahavad Jeesuse kõrval käia, avastavad kohe, et astuda ei saa laisa sammuga, et siin pole kohta üksluisuse jaoks. Sest Jumalat ei rahulda teatud astmel peatumine, loorberitele puhkama jäämine. Jumal nõuab pidevalt üha rohkem, ja Tema teed ei ole meie, inimeste, teed. Püha Joosep, nagu ei keegi teine enne ja pärast teda, õppis Jeesuselt ärkvelolekut, hinge ja südame avalihoidmist, et saada tundma Jumala imesid.

Kuid kui Joosep oli Jeesuselt õppinud jumalikult elama, julgen ma öelda, et inimlikes asjus oli tal palju Jumala Pojale õpetada. Midagi ei meeldi mulle kasuisa tiitlis, millega Joosepiti mõnikord nimetatakse, sest selles peitub oht arvata, et Joosepi ja Jeesuse vahelised suhted olid jahedad ja pinnapealsed. Muidugi ütleb meie usk, et ta ei olnud Tema

lihane isa, kuid see ei ole ainsat laadi isadus.

Püha Augustinuse jutlusest loeme:

„Joosepile ei tule mitte üksnes anda isa nimi, vaid ta on selle ära teeninud rohkem kui keegi teine.” Ja ta jätkab:

„Kuidas oli ta isana? Mida vooruslikum ta oli, seda sügavamalt ta pühendus. Mõned arvavad, et ta oli meie Issanda Jeesuse Kristuse isa samamoodi, nagu seda on teised, lihased isad, kes ei võta oma lapsi üksnes kui oma vaimse armastuse vilju. Seepärast ütleb püha Luukas, et Joosepit peeti Jeesuse isaks. Miks ta ütleb, et ainult peeti? Sest inimeste mõtlemine ja otsustamine näitab, mis tavaliselt inimeste vahel sünnib. Ja Issand ei sündinud Joosepi seemnest. Ometi sündis Joosepile tema vagadusest ja armastusest Neitsi Maarja poeg, kes oli Jumala Poeg.”

Joosep armastas Jeesust, nagu isa armastab oma poega, ta andis Temale parimat, mis tal oli. Joosep, hoolitsedes Lapse eest, nagu teda oli kästud, tegi Jeesusest käsitöölise – ta andis Temale edasi oma ameti. Seepärast nimetasid Naatsareti elanikud Jeesust *faber* ja *fabri filius* – puusepaks ja puusepa pojaks. Jeesus töötas Joosepi töökojas temaga koos. Milline pidi küll olema Joosep ja milline arm pidi temas tegutsema, et teha tal võimalikuks viia lõpule Jumala Poja inimlik kasvatustöö!

Jeesus pidi olema Joosepi sarnane nii töötamises, iseloomujoontes kui ka kõnepruugis. Jeesuse realismis, Tema tähelepanuvõimes, Tema viisis lauda istuda ja leiba jagada, Tema kombes igapäevaelust näiteid tuues õpetusi anda, – kõiges selles peegeldub Jeesuse lapsepõlv ja noorus ning seega suhtlemine Joosepiga.

Seda ülevat müsteeriumi pole võimalik mitte tunnistada. See Jeesus, kes on inimene, kes räägib Iisraeli teatud piirkonna murrakut, kes sarnaneb Joosepi-nimelise käsitöölisega, on Jumala Poeg. Kes saab midagi Jumalale õpetada? Kuid Ta on tõeline inimene ja Ta elab tavalist elu: alguses nagu laps, siis nagu nooruk, kes aitab Joosepit töökojas, ning lõpuks kui küps, täisealine mees: *Jeesus kasvas tarkuses ja pikkuses ja armus Jumala ja inimeste juures.*

Inimlikes asjades oli Joosep Jeesuse õpetaja. Ta suhtus Temasse päev-päevalt õrna armastusega ja hoolitses Tema eest rõõmsa eneseohverdusega. Kas pole see hea põhjus, et pidada seda õiglast meest, püha Joosepit, kelles tipneb Vana Lepingu usk, siseelu õpetajaks? Siseelu pole muud kui pidev ja isiklik suhtlemine Kristusega, et end Temaga samastada. Ja Joosep oskab

öelda Jeesuse kohta palju. Seepärast ärge jätke kunagi talle pühendumist, *ite ad Ioseph*, nagu on öelnud kristlik Traditsioon Vanast Testamendist võetud lausega.

Siseelu õpetaja, oma ülesandele pühendunud töötaja, Jumala ustav teener, kes Jeesusega pidevalt suhtleb – see on Joosep. *Ite ad Ioseph*. Koos Joosepiga õpib kristlane seda, mida tähendab Jumalale kuulumine ja samal ajal täielikult inimeste keskel olemine, pühitsedes maailma. Suhelge Joosepiga ja te kohtate Jeesust. Suhelge Joosepiga ja te kohtate Maarjat, kes täitis Naatsareti armsa töökoja alati rahuga.